

Assessing Multiple Relationships between Dimensions of Social Dignity and Structural, Cognitive and Communicative Dimensions of Social Capital (Case Study of Khuzestan Public Library Librarians)

Parvin Najafpour-Moghadam

Instructor, Department of Knowledge and Information Science, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran (Corresponding Author)

.najafpour@scu.ac.ir

Zeinab Mohammadi

PhD Student of Knowledge and Information Science, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

Z-mohammadi@stu.scu.ac.ir

Abstract

Purpose: The aim of this study is to assess the multiple relationships between the dimensions of social status of librarians and the structural, cognitive, communicative dimensions of social capital in public libraries in Khuzestan.

Method: This is a quantitative applied study in terms of purpose that was conducted using the descriptive-correlational method. The statistical population of study includes all librarians of public libraries in Khuzestan province (numbered 390), from whom 194 people were selected as the research sample using Cochran formula. To collect data, the social status questionnaire (Najafpour Moghadam and Mohammadi, 1400 SH) and Nahapit and Goshal (1998) social capital questionnaire were used. Descriptive and inferential tests were used to analyze the data using SPSS software version 26.

Findings: The findings showed that there is a positive and significant relationship between the five dimensions of social status and the three dimensions of social capital. Furthermore, there is a significant difference between librarians' views on social status and its dimensions in the interaction between academic degree and work experience. Examination of the sub-components also showed that there is a significant difference in the structural dimension and librarians with different degrees have different views on the structural dimension.

Originality/value: This study is innovative in that it has studied the social status and social capital of librarians from the perspective of Khuzestan indigenous culture and has examined the demographic variables in the relationship between social status and social capital of librarians.

Keywords: Social status, Social capital, Librarians, Khuzestan public libraries

Conflicts of Interest: None

Funding: None.

Citation: Najafpour-Moghadam, P., & Mohammadi, Z. (2022). Assessing Multiple Relationships between Dimensions of Social Dignity and Structural, Cognitive and Communicative Dimensions of Social Capital (Case Study of Khuzestan Public Library Librarians). *Research on Information Science & Public Libraries*, 28(1), 116-133.

Research on Information Science and Public Libraries, 2022, Vol.28, No.1, pp. 116-133

DOR: 20.1001.1.26455730.1401.28.1.5.8

Received: 10th December 2021; Accepted: 7th March 2022

© Iran Public Libraries Foundation

Article Type: Research-based

سنجش روابط چندگانه بین ابعاد منزلت اجتماعی و ابعاد ساختاری، شناختی و ارتباطی سرمایه اجتماعی (مطالعه موردی: کتابداران کتابخانه‌های عمومی خوزستان)

پروین نجف‌پور مقدم

مربی، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران (نویسنده مسئول)
p.najafpour@scu.ac.ir

زینب محمدی

دانشجوی دکتری، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران
Z-mohammadi@stu.scu.ac.ir

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف کشف روابط چندگانه بین ابعاد منزلت اجتماعی کتابداران و ابعاد ساختاری، شناختی، ارتباطی سرمایه اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی خوزستان انجام شده است.

روش: پژوهش حاضر از منظر هدف کاربردی و از نظر روش کمی و به روش توصیفی-همبستگی انجام شده است. جامعه آماری پژوهش شامل همه کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان به تعداد ۳۹۰ نفر است که از این تعداد، با استفاده از فرمول کوکران ۱۹۴ نفر به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شد. برای گردآوری داده‌ها، از پرسش‌نامه منزلت اجتماعی (نجف‌پور مقدم و محمدی، ۱۴۰۰) و پرسش‌نامه سرمایه اجتماعی ناهاپیت و گوشال (۱۹۹۸) استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از آزمون‌های توصیفی و آزمون‌های استنباطی با بهره‌گیری از نرم‌افزار اسپاس (نسخه ۲۶) استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد بین ابعاد پنج‌گانه منزلت اجتماعی و ابعاد سه‌گانه سرمایه اجتماعی رابطه‌ای مثبت و معنادار وجود دارد. همچنین، بین دیدگاه کتابداران در خصوص منزلت اجتماعی و ابعاد آن در تعامل مدرک تحصیلی و سابقه تفاوتی معنادار وجود دارد. بررسی زیرمؤلفه‌ها نیز نشان می‌دهد در بُعد ساختاری تفاوتی معنادار وجود دارد و کتابداران دارای مدارک تحصیلی مختلف دیدگاه متفاوتی نسبت به بُعد ساختار دارند.

اصالت/ارزش: این پژوهش از این نظر که جایگاه اجتماعی و سرمایه اجتماعی کتابداران را از منظر فرهنگ بومی خوزستان مورد توجه و مطالعه قرار داده و متغیرهای جمعیت‌شناختی را در رابطه بین منزلت اجتماعی و سرمایه اجتماعی کتابداران بررسی کرده دارای نوآوری است.

کلیدواژه‌ها: منزلت اجتماعی، سرمایه اجتماعی، کتابداران، کتابخانه‌های عمومی خوزستان

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی نداشته است.

استناد: نجف‌پور مقدم، پروین؛ و محمدی، زینب (۱۴۰۱). سنجش روابط چندگانه بین ابعاد منزلت اجتماعی و ابعاد ساختاری، شناختی و ارتباطی سرمایه اجتماعی (مطالعه موردی: کتابداران کتابخانه‌های عمومی خوزستان). تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی. ۱(۲۸)، ۱۳۳۴-۱۱۶.

تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی. دوره ۲۸، شماره ۱، صص ۱۳۳-۱۱۶

DOR: 20.1001.1.26455730.1401.28.1.5.8

نوع مقاله: علمی پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۱۹، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۱۶

© نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور

مقدمه

در عصر حاضر، با توجه به حجم زیاد اطلاعات و محمل‌های اطلاعاتی متنوع، نیازهای اطلاعاتی جامعه گسترده‌تر شده و به تبع آن، نوع و شیوه ارائه خدمات در کتابخانه نیز دچار تحول شده است. این مهم سبب شده است تا نقش اجتماعی کتابخانه‌ها در جامعه اطلاعاتی بیشتر مورد توجه و تأکید قرار گیرد. در مورد نقش کتابخانه‌ها، مک کیب^۱ (۱۹۸۶) عقیده دارد کتابخانه نهادی اجتماعی است که از دل جامعه برخاسته و خدماتش را در اختیار جامعه قرار می‌دهد. ارائه خدمات یکی از فعالیت‌هایی است که تا حد زیادی تضمین‌کننده هویت اجتماعی کتابخانه‌هاست و عامل کسب وجهه اجتماعی و تثبیت جایگاه کتابداران به حساب می‌آید (صیادی فر و فراشباشی آستانه، ۱۳۸۵). رضایت جامعه از نحوه عملکرد کتابخانه نقشی مؤثر در ایجاد سرمایه اجتماعی دارد. ایجاد سرمایه اجتماعی در کتابخانه‌ها با روش‌هایی در ارتباط و تعامل است که در آن نیازهای مختلف در نظر گرفته می‌شود، از جمله توانایی کتابخانه در تأمین فضای مشترک برای کلیه گروه‌های سنی، قومی و آموزشی (کوکس، اسوینبرن، پایپ و لاینگ^۲، ۲۰۰۰).

سرمایه اجتماعی مفهومی فرارشته‌ای است که به‌طور کلی بر روابط میان انسان‌ها تمرکز دارد. روابطی که در زندگی روزمره و در طول عمر انسان‌ها جریان داشته و رفتار و نگرش آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. جعفری، ناخدا و فدایی (۱۳۹۴) عقیده دارند سرمایه اجتماعی بالا در هر سازمانی موجب افزایش کارایی کارمندان و رضایت شغلی آن‌ها می‌شود. بوردیو^۳ سرمایه اجتماعی را از انواع سرمایه‌های اقتصادی، فرهنگی و نمادین متمایز می‌کند و برای آن خصلتی تعاملاتی قائل است. وی بیان می‌کند سرمایه اجتماعی، شبکه‌ای نسبتاً بادوام از روابط کمابیش نهادینه شده توأم با شناخت تعهدات از جمله اعتماد متقابل است که به‌عنوان منابعی بالفعل یا بالقوه موجبات لازم را برای تسهیل کنش‌های فردی یا جمعی کنشگران فراهم می‌سازد (بوردیو^۴، ۱۹۸۶: ۲۴۸).

کتابخانه عمومی نهادی اجتماعی و مخاطب‌محور هستند که با عموم جامعه سروکار دارد و کتابدار به‌عنوان یکی از ارکان مهم کتابخانه در نظر گرفته می‌شود که با مراجعه‌کنندگان در ارتباط است. نحوه تعامل کتابدار با مراجعه‌کننده و عملکرد او در ارائه خدمات نقشی عمده در جایگاه اجتماعی کتابداران از نظر مخاطبین و ارتقای سرمایه اجتماعی کتابخانه‌ها دارد. کتابداران برای ایجاد سرمایه اجتماعی در جامعه لازم است نیازهای اطلاعاتی و اجتماعی مرتبط را پاسخ‌گو باشد تا اعتمادی گسترده در سطح جامعه به دست آورند. سودمندی اجتماعی فعالیت‌هایی که کتابداران در داخل حرفه و در پیوند با مردم انجام می‌دهند در منزلت اجتماعی آن‌ها تأثیرگذار است. منزلت اجتماعی را می‌توان یکی از شاخص‌های تأثیرگذار در ارزش اجتماعی فرد، گروه، سازمان، مشاغل و حرفه‌ها دانست که تعاریف متعددی برای آن وجود دارد. نظریه پردازانی همچون دورکیم^۵ (۱۹۵۲)، پارسونز^۶ (۱۹۵۲) و گیدنز^۷ (۱۹۸۹) در پی تعریف ماهیت منزلت اجتماعی، شناسایی و معرفی عوامل مؤثر بر آن برآمده‌اند. این اندیشمندان جامعه‌شناس اغلب منزلت اجتماعی را مترادف با پایگاه‌های اجتماعی ای تلقی می‌کنند که فرد در یک گروه، مرتبه و موقعیت اجتماعی کسب می‌کند و بر اساس آن از برخی مزایا و ویژگی‌ها برخوردار است (نقل از مرادزاده، ۱۳۹۴). از نظر اسکینز^۸ (۱۳۹۱)، منزلت اجتماعی شأن، اعتبار و حرمتی است که افراد جامعه برای گروه‌های مختلف قائل هستند و بر اساس آن، از آن‌ها انتظار رفتارهای خاصی را دارند. از نظر شعبانی و موحدیان (۱۳۹۶)، منزلت اجتماعی ارزشی است که جامعه برای یک نقش اجتماعی قائل است.

منزلت هر شغل، چگونگی رفتار متقابل و انتظارات جامعه از صاحبان مشاغل را تعیین می‌کند و آنان را در ساخت‌دهی به تعامل‌های اجتماعی یاری می‌رساند (علیزاده و رضایی، ۱۳۸۸). کتابداری نیز به‌عنوان یکی از مشاغل خدماتی شناخته می‌شود که ذهنیت جامعه و انتظارات مردم از این شغل همواره بر چگونگی تعامل آن با جامعه

1. McCabe
2. Cox, Swinbourne, Pip & Laing
3. Bourdieu
4. Bourdieu
5. Durkheim
6. Parsons
7. Giddens
8. Skins

تأثیر گذاشته و حیات اجتماعی و بقای کتابخانه‌ها را در طول تاریخ را رقم زده است (شعبانی و موحدیان، ۱۳۹۶). توجه به منزلت اجتماعی این شغل و شناسایی عوامل تأثیرگذار بر آن در جامعه اطلاعاتی امروزه یکی از موضوعات مهمی است که نقش اجتماعی کتابخانه‌ها را پررنگ می‌کند. در این راستا، انجمن کتابداران روسیه^۱ در جریان تهیه منشور اخلاق حرفه‌ای کتابداران به منزلت و وجهه کتابداران پرداخته و تلاش برای ارتقای منزلت حرفه کتابداری و اجتناب از رفتارها و فعالیت‌های را که به وجهه عمومی حرفه کتابداری آسیب می‌زنند از اصول اخلاق حرفه‌ای دانسته و کتابداران را ملزم به رعایت آن می‌داند (انجمن کتابداران روسیه، ۲۰۱۲). در منشور اخلاقی کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران نیز، که توسط نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور تهیه شده، تلاش برای ارتقای منزلت اجتماعی کتابداران یکی از بندهای ده‌گانه آن ذکر شده است (نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، ۱۳۹۰).

توجه به سرمایه اجتماعی و منزلت اجتماعی کتابداران در چند سال گذشته مورد توجه پژوهشگران علم اطلاعات و دانش‌شناسی بوده است. با این حال، بررسی مطالعات انجام‌شده (کوکس^۲ و همکاران، ۲۰۰۰؛ باندی^۳، ۲۰۰۳؛ واره‌ایم^۴، ۲۰۰۷) نشان می‌دهد که هر یک از متغیرهای پژوهش به صورت مستقل مورد مطالعه قرار گرفته‌اند و تعداد پژوهش‌هایی که به بررسی رابطه این دو متغیر پرداخته باشد اندک است. در حوزه سرمایه اجتماعی کتابداران، کوکس و همکاران (۲۰۰۰) عقیده دارند کتابخانه‌های عمومی تعامل، حس برابری و اعتماد ایجاد می‌کنند. از این رو، نقشی بسزا در ایجاد سرمایه اجتماعی دارند. آن‌ها بر این باورند آنچه که باعث ایجاد اعتماد عمومی می‌شود، اول، نهاد کتابخانه و عوامل مرتبط با خط‌مشی آن و دیگر، فضای کتابخانه به عنوان مکانی برای برگزاری جلسات غیررسمی برای کاربران می‌باشد. از نظر باندی (۲۰۰۳)، اگر قرار باشد کتابخانه‌های عمومی به پتانسیل کامل خود دست یابند و سرمایه اجتماعی ایجاد کنند، بیشتر از هر چیز به ساختمان‌های بهتر، ساعات باز بودن بیشتر، کارکنان حرفه‌ای بیشتر و بودجه کافی نیازمندند.

راجع به نحوه تولید سرمایه اجتماعی توسط کتابخانه‌های عمومی، واره‌ایم (۲۰۰۷) عقیده دارد کتابخانه‌های عمومی می‌توانند از سه راهبرد اصلی برای ایجاد سرمایه اجتماعی بهره ببرند. نخست، کتابخانه‌ها می‌توانند از طریق تشویق به کار در سازمان‌های کار داوطلبانه و عام‌المنفعه به منظور یافتن راه‌هایی برای افزایش مشارکت در این سازمان‌ها و در نتیجه افزایش مشارکت در فعالیت‌های جامعه محلی، سرمایه اجتماعی تولید کنند. دوم آنکه، کتابخانه‌ها می‌توانند ظرفیت خود را به عنوان مکانی غیررسمی برای ملاقات مردم با یکدیگر توسعه دهند. در راهبرد سوم نیز کتابخانه‌ها می‌توانند با توجه به نقش خود، یعنی فراهم‌آوری خدمات جهانی برای عموم، اقدام به تولید سرمایه اجتماعی کنند (واره‌ایم، ۲۰۰۷).

از نظر واره‌ایم، استینمو و آید^۵ (۲۰۰۸)، کتابخانه‌های عمومی مهم‌ترین عامل ایجاد اعتماد اجتماعی در میان کاربران هستند. ایجاد این اعتماد در توسعه سرمایه اجتماعی کتابخانه‌های عمومی تأثیرگذار است. در پژوهشی دیگر، واره‌ایم (۲۰۰۹) نشان می‌دهد که چرا مطالعات کتابخانه‌های عموم در مورد سهم آن‌ها در تولید سرمایه‌های اجتماعی برای تحقیقات سرمایه‌های اجتماعی و کتابخانه‌های عمومی مهم است. این مقاله نتایج کمی را در مورد هزینه‌های کتابخانه‌های عمومی در توضیح الگوهای اجتماعی در کشورهای سازمان همکاری اقتصادی و توسعه^۶ گزارش می‌دهد که این رویکرد می‌تواند مثمر ثمر باشد.

یافته‌های جانسون^۷ (۲۰۱۲) نشان می‌دهد استفاده از کتابخانه به نحوی قابل توجه با مشارکت اجتماعی و اعتماد اجتماعی در ارتباط است و بین سرمایه اجتماعی و استفاده از کتابخانه عمومی رابطه‌ای قوی وجود دارد. جانسون اعتقاد دارد ایجاد اعتماد بین کاربران کتابخانه و کارکنان آن، اتصال مردم به جامعه و منابع کتابخانه، فراهم

1. Russian Library Association
2. Cox
3. Bandy
4. Varheim
5. Varheim, Steinmo & Ide
6. Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)
7. Jahnson

کردن حمایت اجتماعی برای کاربران، کاهش انزوای اجتماعی و ایجاد محیطی مثبت برای کاربران برای جمع‌آوری اطلاعات در کتابخانه‌های عمومی مهم در ایجاد سرمایه اجتماعی دارند.

یافته‌های اسویندسن^۱ (۲۰۱۳) و میلر^۲ (۲۰۱۴) نشان داد کارکنان کتابخانه‌های عمومی پتانسیل بالایی در ایجاد سرمایه اجتماعی دارند. آن‌ها از طریق مکانیسم‌هایی همچون تسهیل یا سازمان‌دهی جلسات، فراهم آوردن یک مکان ملاقات رسمی، ائتلاف میان گروه‌ها در جامعه و برآورده کردن نیازهای آموزشی جامعه موجب ایجاد سرمایه اجتماعی می‌شوند. از نظر آنان، سه عامل اصلی ساختمان و فضا، پرسنل و داوطلبان کتابخانه و لینک‌هایی که کتابخانه با جامعه دارد در ایجاد سرمایه اجتماعی تأثیرگذار بوده است. از نظر چن و کی^۳ (۲۰۱۷) نیز، کتابخانه‌های عمومی مکانی برای پرورش سرمایه اجتماعی هستند. آنان عقیده دارند بین چهار عامل بسامد استفاده از کتابخانه، نتایج مشاهده‌شده، کتابخانه به‌عنوان محل ملاقات و کتابخانه محلی برای پرورش سرمایه اجتماعی هم‌بستگی مثبتی وجود دارد.

در ایران نیز یافته‌های دیانی، پریخ و محمودی (۱۳۹۰) نشان داد سرمایه اجتماعی کتابداران در حد متوسط است و کمترین میانگین مربوط به مؤلفه شامل فرهنگ کار گروهی، مسئولیت‌پذیری و جدیت در کار، روحیه انتقادپذیری، و روحیه گذشت و فداکاری است و بیشترین میانگین مربوط به هنجارهای مشترک است. همچنین، نوروزی (۱۳۹۱) بیان می‌کند انجمن علمی کتابداری و اطلاع‌رسانی در تشکیل و تقویت سرمایه اجتماعی کتابداران نقشی مهم دارد. با وجود این، یافته‌های فدایی، فیروزآبادی و ابراهیمی (۱۳۹۱) نشان می‌دهد در حال حاضر، کتابخانه‌های عمومی نتوانسته‌اند نقشی اساسی در ایجاد و توسعه سرمایه اجتماعی شهروندان داشته باشند. از نظر آنان، عواملی مانند کمیت و کیفیت پایین خدمات کتابخانه‌ای، تعاملات اجتماعی اندک در کتابخانه‌های عمومی، عدم دسترسی افراد جامعه به اطلاعات، عدم اعتماد مردم به سازمان‌های اداره‌کننده کتابخانه‌های عمومی و عدم سرمایه‌گذاری کلان در گسترش کتابخانه‌ها موجب پایین بودن سرمایه اجتماعی کتابخانه‌ها بوده‌اند.

یافته‌های باب‌الحوایجی و زمانی‌راد (۱۳۹۳) نشان داد که میزان سرمایه اجتماعی در کتابخانه‌های وزارت علوم در حد متوسط است و تفاوتی معنادار میان شاخص‌های سرمایه اجتماعی در این کتابخانه‌ها وجود دارد. جعفری، ناخدا و فدایی (۱۳۹۴) دریافتند سرمایه اجتماعی در کتابخانه‌های تهران نسبت به کتابخانه‌های دانشگاه شریف بیشتر است و میزان سرمایه اجتماعی کتابداران کتابخانه‌های دانشگاه تهران و دانشگاه شریف در سطح مطلوبی قرار دارد. زرمهر، منصوری و کاظمی (۱۳۹۸) در پژوهشی میزان سرمایه اجتماعی در نهاد کتابخانه‌های عمومی را از طریق تحلیل شبکه همکاری‌های علمی بین کارمندان بررسی کردند. یافته‌های آنان نشان داد با توجه به انسجام پایین شبکه همکاری علمی کارمندان نهاد و با توجه به مرکزیت بینابینی می‌توان ادعا کرد که سرمایه اجتماعی اندک است.

متغیر دیگر پژوهش که مورد توجه محققان قرار گرفته است، منزلت اجتماعی کتابداران است. در این زمینه، یافته‌های دانز^۴ (۱۹۴۶) نشان داد منزلت اجتماعی کتابداران دانشگاهی ایالت ایلینوی^۵ آمریکا از نظر حقوقی هم‌شان منزلت اجتماعی کارمندان اداری-آموزشی است. در حالی که یافته‌های شیفلت^۶ (۱۹۴۶) نشان داد کتابداران دانشگاهی در آمریکا منزلت اجتماعی پایینی دارند و با عنوان حافظان و نگهبانان مجموعه‌ها آن‌ها را تحقیر می‌کنند. با این حال، نتایج پژوهش مک‌کرادی^۷ (۱۹۸۶) نشان داد جایگاه اجتماعی کتابداران در آمریکا نزدیک به حرفه‌های پزشکی و معلمی است. همچنین، برخی جایگاه اجتماعی کتابداران در برخی ایالات هند، آمریکا و کانادا را معادل اعضای هیئت علمی می‌دانند (جایگاه دانشگاهی کتابداران^۸، ۲۰۱۴، نقل از حکیمی و همکاران، ۱۳۹۵).

1. Svendsen

2. Miller

3. Chen & Ke

4. Downs

5. Illinois

6. Shiflett

7. Mc Crady

8. Academic Status of Librarian

دووینی^۱ (۱۹۸۷) در مطالعه خود از تلاش‌های بی‌وقفه کتابداران دانشگاه ایالتی نیویورک سخن می‌گوید که توانستند اعضای انجمن هیئت علمی دانشگاه و همچنین هیئت‌رئیس را متقاعد سازند که باید از امتیازات حقوقی و اجتماعی اعضای هیأت علمی برخوردار باشند، و اذعان می‌کند که این تلاش‌ها و مبارزات کتابداران بود که توانست در دهه دوم قرن بیستم به ثمر نشیند و جایگاه اجتماعی کتابداران را هم‌تراز با اعضای هیأت علمی ارتقا دهد. به گفته او کانر^۲ (۲۰۱۴)، در عصر اطلاعات، کتابداران با کسب مهارت‌های اطلاع‌یابی توانستند اهمیت وجودی خود را برای جامعه علمی به اثبات برسانند و جامعه را به حرفه خود نیازمند نشان دهند. با این حال، نتایج مطالعه واسیلاکاکي و مانیارو^۳ (۲۰۱۴) نشان داد که مردم و حتی دانشجویان دیدگاه مثبتی نسبت به کتابداری نداشته و در رسانه‌های ارتباط جمعی همچنان کلیشه‌های منفی ترویج می‌شود و با گذشت زمان این تصویر تغییر پیدا نکرده است، هر چند در کتاب‌های کودکان تصویر مثبتی از کتابداران منعکس شده است. یافته‌های خاصه، عظیمی و قاضی‌زاده^۴ (۲۰۱۹) نشان داد از نظر کتابداران کتابخانه‌های عمومی، جایگاه اجتماعی کتابداری و علم اطلاع‌رسانی در سطح ضعیفی قرار دارد و بین دیدگاه کتابداران نسبت به جایگاه کتابداری و اطلاع‌رسانی از نظر جنسیت و سطح تحصیلات تفاوتی معنادار وجود دارد. مطابق با نتایج این تحقیق، یعنی پایین بودن جایگاه اجتماعی کتابداران، به نظر می‌رسد لازم است مسئولان و سیاست‌گذاران کتابخانه‌های عمومی از یک سو و خود کتابداران از سوی دیگر گام‌ها و تصمیمات مؤثرتری برای ارتقای منزلت اجتماعی اتخاذ کنند.

از نظر پژوهشگران، عوامل متعددی می‌تواند در ارتقای منزلت اجتماعی کتابداران نقش داشته باشد. همان‌طور که یافته‌های مرادزاده (۱۳۹۴) نشان داد، از نظر کتابداران، سه عامل شخصی، سازمانی و اجتماعی-فرهنگی، در ایجاد و ارتقای منزلت اجتماعی آنان مؤثر است. از نظر شرکت‌کنندگان در پژوهش، عواملی همچون علاقه و رضایت، تخصص، روابط عمومی بالا، خودباوری، سخت‌کوشی، روزآمدی اطلاعات و ایده‌پروری کتابداران جزء مقوله عوامل شخصی، حقوق و مزایا، مدیریت صحیح، تفویض اختیار، جذب نیروهای شایسته، و حمایت سازمان جزء عوامل سازمانی، و ایجاد تشکیلات صنفی، ترویج فرهنگ مطالعه، حمایت و تشویق دولت، تبلیغات و اصلاح زیرساخت‌ها جزء عوامل اجتماعی-فرهنگی مؤثر در ایجاد و ارتقای منزلت اجتماعی کتابداران محسوب می‌شود. نداشتن آگاهی و نگرش منفی مردم، درک نکردن ارزش حرفه، کمبود کتابدار متخصص، کم‌کاری کتابداران در معرفی خود و عدم حضور فعال آن‌ها در جامعه، نبود تبلیغات و برنامه مختص کتابدار در رسانه، درآمد پایین مردم و اهل مطالعه نبودن آن‌ها، کمبود علاقه و انگیزه، فرصت شغلی پایین، و بی‌توجهی به نقش کتابدار از عوامل بازدارنده و موانع پیش‌روی این حرفه محسوب می‌شوند.

همچنین، یافته‌های حکیمی، طبسی و سوری نظامی (۱۳۹۵) نشان داد مهم‌ترین عوامل مؤثر در ارتقای منزلت اجتماعی کتابداران، احساس مسئولیت در قبال کاربران، برخورداری از دانش لازم برای پاسخ‌گویی به کاربران و برخورداری آن‌ها از مهارت‌های ارتباطی و اطلاع‌یابی است. یافته‌های شعبانی و موحدیان (۱۳۹۶) نشان داد عواملی که در منزلت اجتماعی کتابداران اثرگذار هستند در پنج طبقه دسته‌بندی می‌شود که عبارت‌اند از: ویژگی‌های فردی کتابداران، ویژگی‌های حرفه کتابداری، نگاه جامعه به کتاب و کتابخانه، و عوامل سازمانی کتابخانه‌ها.

با توجه به مرور مطالعات انجام‌شده، به نظر می‌رسد تنها دو پژوهش به مطالعه منزلت اجتماعی کتابداران و رابطه آن با سرمایه اجتماعی پرداخته‌اند. ستوده‌راد (۱۳۹۳) در پژوهشی عوامل مؤثر بر ارتقای منزلت اجتماعی کتابداران و توسعه سرمایه اجتماعی در کتابخانه‌های دانشگاهی را مطالعه کرد. نتایج این مطالعه نشان داد کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی سه عامل شخصی، سازمانی و اجتماعی را در ارتقای منزلت اجتماعی خود مؤثر می‌دانند. از نظر کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی، عواملی همچون اعتماد کامل میان کتابداران، اعتماد متقابل میان کتابداران، روابط شخصی و صمیمانه در سطح عالی، روابط دوستانه خارج از محیط کار در سطح عالی، گذشت و فداکاری در

1. De Vinney

2. O'Connor

3. Vassilakaki & Moniarou

4. Khasseh, Azimi & Ghazizadeh

میان کتابداران، مسئولیت‌پذیری، متعهد بودن، جدیت در کار، کار کردن بیشتر از وظیفه محوله و در نظر گرفتن منافع کتابخانه در توسعه سرمایه اجتماعی مؤثرند. همچنین، غفاری و زکیانی (۱۳۹۸) به بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی و منزلت اجتماعی کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی پرداختند. آنان دریافتند میزان سرمایه اجتماعی و منزلت اجتماعی کتابداران مورد مطالعه در سطح متوسط قرار دارد و بین شاخص‌های سرمایه اجتماعی و منزلت اجتماعی کتابداران رابطه‌ای مثبت و معنادار وجود دارد.

مرور مطالعات انجام‌شده در حوزه سرمایه اجتماعی و منزلت اجتماعی کتابداران نشان داد ارتباط بین این دو متغیر در جامعه کتابداران کتابخانه‌های عمومی کمتر مورد توجه قرار گرفته است. با توجه به اینکه منزلت اجتماعی و سرمایه اجتماعی می‌تواند تحت تأثیر فرهنگ جامعه و دیدگاه جامعه نسبت به حرفه کتابداری و کتاب و کتابخانه متفاوت باشد، و با توجه به این نکته که بررسی میزان منزلت اجتماعی کتابداران و سرمایه اجتماعی آنان از متغیرهایی هستند که در آینده شغلی و حرفه کتابداران می‌تواند تأثیرگذار باشد؛ در این پژوهش، سعی شد ارتباط بین منزلت اجتماعی و سرمایه اجتماعی کتابداران در بستر فرهنگی خوزستان و از نظر متغیرهای جمعیت‌شناختی (مدرک تحصیلی و سابقه) بررسی و مطالعه شود؛ از این رو، پژوهش حاضر در صدد است رابطه چندگانه ابعاد منزلت اجتماعی با سرمایه اجتماعی را در کتابداران کتابخانه‌های عمومی خوزستان مورد سنجش قرار دهد.

انجام این پژوهش از آن جهت حائز اهمیت است که با شناسایی ابعاد منزلت اجتماعی و توسعه سرمایه اجتماعی کتابداران کتابخانه‌های عمومی به عنوان نهادی اجتماعی-فرهنگی، می‌توان به نوعی وضعیت کار کردهای اجتماعی کتابخانه‌های عمومی خوزستان در جامعه را مطالعه کرد. از این رو، نتایج این پژوهش می‌تواند به عنوان راهنمایی برای مدیران و مسئولان نهاد کتابخانه‌های عمومی خوزستان مطرح شود تا با برنامه‌ریزی مناسب عواملی را که سبب کاهش منزلت اجتماعی می‌شوند و بازدارنده ایجاد سرمایه اجتماعی هستند شناسایی و در رفع آن‌ها بکوشند. مطالعه در خصوص منزلت اجتماعی کتابداران و ارتباط آن با سرمایه اجتماعی می‌تواند میزان توانمندی‌های آن‌ها را در کسب منافع اجتماعی افزایش دهد. افزایش توانمندی‌ها سبب عملکرد بهتر و در نتیجه رضایت شغلی کتابداران و جامعه مورد استفاده خواهد بود.

فرضیه‌های پژوهش‌های پژوهش حاضر به شرح ذیل است:

۱. بین ابعاد منزلت اجتماعی کتابداران و ابعاد ساختاری، شناختی، ارتباطی سرمایه اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی خوزستان رابطه چندگانه معناداری وجود دارد.
۲. بین دیدگاه کتابداران در خصوص منزلت اجتماعی از نظر متغیرهای جمعیت‌شناختی (مدرک تحصیلی و سابقه) تفاوتی معنادار وجود دارد.
۳. بین دیدگاه کتابداران در خصوص سرمایه اجتماعی از نظر متغیرهای جمعیت‌شناختی (مدرک تحصیلی و سابقه) تفاوتی معنادار وجود دارد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از منظر هدف کاربردی و از نظر روش کمی و به روش توصیفی-هم‌بستگی انجام شده است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان به تعداد ۳۹۰ نفر در سال ۱۴۰۰ است. نمونه آماری با استفاده از فرمول کوکران به تعداد ۱۹۴ نفر محاسبه شده است. ابزار گردآوری داده‌ها از یک سو پرسش‌نامه منزلت اجتماعی (نجف‌پور و همکاران، ۱۴۰۰) است که دارای ۲۹ گویه در ۵ بُعد سازمانی، فردی و اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی با طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت طراحی شده است. از سوی دیگر، برای گردآوری اطلاعات از پرسش‌نامه سرمایه اجتماعی ناهاپیت و گوشال^۱ (۱۹۹۸) استفاده شده است. این پرسش‌نامه ۲۸ سؤال در سه بُعد ساختاری، شناختی، ارتباطی در طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت ساخته شده است. روایی محتوایی و سازه پرسش‌نامه منزلت اجتماعی در پژوهش نجف‌پور و همکاران (۱۴۰۰) مناسب ارزیابی شده و پایایی ابزار در

1. Nahapiet & Goshal

آن پژوهش ۰/۹۰ به دست آمده است. پایایی پرسش‌نامه سرمایه اجتماعی در پژوهش دینانی و همکاران (۱۳۹۱) با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۶ محاسبه شده است. در این پژوهش، پایایی پرسش‌نامه منزلت اجتماعی و سرمایه اجتماعی به ترتیب ۰/۹۱ و ۰/۹۷۵ محاسبه شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از آزمون‌های توصیفی (میانگین انحراف استاندارد) و آزمون‌های استنباطی (هم‌بستگی پیرسون، تحلیل مانکووا) با بهره‌گیری از نرم‌افزار اسپس اس اس (نسخه ۲۶) استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

در این پژوهش، ۶۸/۶ درصد مشارکت‌کنندگان زن و ۳۱/۴ درصد مشارکت‌کنندگان مرد هستند. از نظر مدرک تحصیلی، ۱۰/۸ درصد دارای مدرک کاردانی، ۵۶/۲ درصد کارشناسی، ۳۰/۹ درصد کارشناسی ارشد و ۲/۱ درصد دارای مدرک دکتری هستند. از نظر رشته تحصیلی، ۶۲/۴ درصد در رشته علم و اطلاعات شناسی و ۳۷/۶ درصد مدرک غیر از علم اطلاعات و دانش‌شناسی داشتند. از نظر سابقه، ۴۹ درصد از مشارکت‌کنندگان تا ۱۰ سال، ۱۹ درصد بین ۱۱ تا ۲۰ سال، و ۳۲ درصد ۲۱ سال به بالا سابقه داشتند. از منظر نوع استخدام افراد شرکت‌کننده، ۱۷ درصد به صورت قراردادی، ۴۹/۵ درصد به صورت پیمانی و ۳۳/۵ درصد به صورت رسمی مشغول به کار هستند. در ادامه، نتایج مربوط به نرمال‌سنجی داده‌ها آورده شده است.

جدول ۱. نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، کشیدگی و چولگی داده‌ها برای سنجش نرمال بودن داده‌ها

متغیرها	ابعاد	Kalmogorov-Smiranov		کشیدگی
		P	آماره	
منزلت اجتماعی	سازمانی	۰/۱۰۷	۰/۰۹۸	-۰/۶۱۴
	فردی و اجتماعی	۰/۱۶۹	۰/۱۲۵	۰/۳۹۸
	اقتصادی	۰/۲۴۸	۰/۱۰۱	۰/۷۵۴
	فرهنگی	۰/۱۰۲	۰/۱۱۴	-۰/۷۱۴
	سیاسی	۰/۱۸۶	۰/۰۸۶	۰/۰۱۶
سرمایه اجتماعی	ساختاری	۰/۱۴۵	۰/۰۸۱	-۰/۲۲۳
	شناختی	۰/۱۲۵	۰/۰۶۳	۰/۴۵۳
	ارتباطی	۰/۱۲۸	۰/۰۷۸	-۰/۴۶۱

با توجه به جدول ۱، تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد مقدار کشیدگی و چولگی برای همه متغیرها بین بازه ۲ و ۲- قرار دارد. این یافته نشان می‌دهد توزیع کشیدگی و چولگی نرمالی دارد. با توجه به جدول ۱، چون مقدار سطح معناداری آزمون کولموگروف-اسمیرنوف در همه متغیرها بیشتر از مقدار خطای ۰/۰۵ است، می‌توان گفت توزیع داده‌های پژوهش نرمال است و می‌توان برای آزمون فرضیه‌ها از آزمون‌های پارامتریک استفاده کرد. در ادامه، نتایج توصیفی متغیرهای پژوهش در جدول شماره ۲ آورده شده است.

جدول ۲. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیرها	ابعاد	میانگین	انحراف استاندارد
منزلت اجتماعی	سازمانی	۳/۷۵۰	۰/۷۹۵
	فردی و اجتماعی	۳/۸۸۷	۰/۶۳۱
	اقتصادی	۴/۵۰۳	۰/۷۳۱
	فرهنگی	۳/۵۸۷	۰/۷۶۷
	سیاسی	۳/۴۱۶	۰/۷۵۲
	کل	۳/۸۵۳	۰/۵۴۳
سرمایه اجتماعی	ساختاری	۳/۸۱۹	۰/۸۰۷
	شناختی	۳/۹۶۹	۰/۸۹۴
	ارتباطی	۳/۸۹۹	۰/۸۷۵
	کل	۳/۸۹۴	۰/۸۳۲

فرضیه اول: بین ابعاد منزلت اجتماعی کتابداران و ابعاد ساختاری، شناختی، ارتباطی سرمایه اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی خوزستان رابطه چندگانه معناداری وجود دارد. جدول ۳ هم‌بستگی بین ابعاد منزلت اجتماعی کتابداران و ابعاد سرمایه اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی خوزستان را نشان می‌دهد.

جدول ۳. هم‌بستگی بین ابعاد منزلت اجتماعی کتابداران و ابعاد سرمایه اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی خوزستان

متغیرها	سرمایه اجتماعی	ساختاری	شناختی	ارتباطی	سطح معناداری
منزلت اجتماعی	۰/۴۸۷***	۰/۴۹۹***	۰/۳۳۸***	۰/۵۰۰***	۰/۰۰۱
سازمانی	۰/۴۴۵***	۰/۴۴۶***	۰/۳۵۴***	۰/۴۶۴***	۰/۰۰۱
فردی و اجتماعی	۰/۴۱۲***	۰/۴۳۳***	۰/۳۴۴***	۰/۴۱۰***	۰/۰۰۱
اقتصادی	۰/۲۴۹***	۰/۲۲۹***	۰/۲۲۶***	۰/۲۵۶***	۰/۰۰۱
فرهنگی	۰/۳۵۷***	۰/۳۷۵***	۰/۲۸۱***	۰/۳۶۳***	۰/۰۰۱
سیاسی	۰/۳۳۸***	۰/۳۶۲***	۰/۲۱۲***	۰/۳۷۰***	۰/۰۰۱
	۱۹۴=N				۰/۰۰۱

یافته‌های مندرج در جدول ۳ نشان می‌دهد ضریب هم‌بستگی بین سرمایه اجتماعی و منزلت اجتماعی ۰/۴۸۷ است و لذا این رابطه با توجه به سطح معناداری به دست آمده معنادار است. تحلیل روابط چندگانه بین ابعاد منزلت

اجتماعی (سازمانی ۰/۴۴۵؛ فردی و اجتماعی ۰/۴۱۲؛ اقتصادی ۰/۲۴۹؛ فرهنگی ۰/۳۵۷ و سیاسی ۰/۳۳۸؛ با سرمایه اجتماعی هم نشان دهنده رابطه معنادار بین این ابعاد و متغیر سرمایه اجتماعی است. تحلیل روابط چندگانه بین ابعاد منزلت اجتماعی و ابعاد سرمایه اجتماعی (ساختاری، شناختی و ارتباطی) نشان می‌دهد بین ابعاد پنج‌گانه منزلت اجتماعی و ابعاد سه‌گانه سرمایه اجتماعی رابطه‌ای مثبت و معنادار وجود دارد؛ بنابراین، فرضیه حاضر مبنی بر وجود رابطه معنادار بین ابعاد منزلت اجتماعی کتابداران و ابعاد ساختاری، شناختی، ارتباطی سرمایه اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی خوزستان تأیید می‌شود.

فرضیه دوم: بین دیدگاه کتابداران در خصوص منزلت اجتماعی از نظر متغیرهای جمعیت شناختی (مدرک تحصیلی و سابقه خدمت) تفاوتی معنادار وجود دارد. برای آزمون این فرضیه، از آزمون مانووا و آنووا استفاده شده که نتایج آن در جدول ۴ گزارش شده است.

جدول ۴. نتایج تحلیل مانووا برای مقایسه دیدگاه کتابداران در خصوص ابعاد منزلت اجتماعی از نظر متغیرهای جمعیت شناختی (مدرک تحصیلی و سابقه خدمت)

متغیر مستقل	نام آزمون	مقدار	df فرضیه	df خطا	F	سطح معناداری
مدرک تحصیلی	اثر بیلابی	۰/۴۳۱	۱۸	۵۴۰	۵/۰۳۳	۰/۰۰۱
	لامبدای ویلکز	۰/۶۰۰	۱۸	۵۰۳/۹	۵/۵۴۸	۰/۰۰۱
	اثر هتلینگ	۰/۶۱۷	۱۸	۵۳۰	۶/۰۵۷	۰/۰۰۱
	بزرگترین ریشه‌روی	۰/۵۲۶	۶	۱۸۰	۱۷/۷۸۰	۰/۰۰۱
سابقه خدمت	اثر بیلابی	۰/۳۰۴	۱۲	۳۵۸	۵/۳۴۴	۰/۰۰۱
	لامبدای ویلکز	۰/۷۱۶	۱۲	۳۵۶	۵/۳۹۱	۰/۰۰۱
	اثر هتلینگ	۰/۳۶۹	۱۲	۳۵۴	۵/۴۳۹	۰/۰۰۱
	بزرگترین ریشه‌روی	۰/۲۶۳	۶	۱۷۹	۷/۸۵۱	۰/۰۰۱
مدرک «سابقه خدمت»	اثر بیلابی	۰/۴۹۴	۳۰	۹۱۰	۳/۳۲۳	۰/۰۰۱
	لامبدای ویلکز	۰/۵۷۰	۳۰	۷۱۴	۳/۵۸۹	۰/۰۰۱
	اثر هتلینگ	۰/۶۴۷	۳۰	۸۸۲	۳/۸۰۵	۰/۰۰۱
	بزرگترین ریشه‌روی	۰/۴۴۲	۶	۱۸۲	۱۳/۴۲۱	۰/۰۰۱

بر اساس یافته‌های جدول ۴، سطوح معناداری F مشاهده شده در مورد گروه‌ها، بیانگر آن است که حداقل در یکی از متغیرهای مورد بررسی تفاوتی معنادار بین دیدگاه کتابداران در خصوص منزلت اجتماعی و ابعاد آن از نظر مدرک تحصیلی و سابقه وجود دارد. همچنین، تفاوتی معنادار بین دیدگاه کتابداران در خصوص منزلت اجتماعی و ابعاد آن در تعامل مدرک تحصیلی و سابقه دیده می‌شود. با توجه به معنادار شدن تفاوت دیدگاه‌ها، تحلیل واریانس دوطرفه انجام شد که نتایج آن در جدول ۵ آمده است.

جدول ۵. نتایج تحلیل واریانس دوطرفه برای سنجش تفاوت دیدگاه کتابداران به تفکیک ابعاد منزلت اجتماعی

منبع	متغیرها	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری
مدرک تحصیلی	منزلت اجتماعی کل	۴/۶۱۰	۳	۱/۵۳۷	۵/۹۱۳	۰/۰۰۱
	سازمانی	۴/۱۲۳	۳	۱/۳۷۴	۲/۳۴۰	۰/۰۷۵
	فردی و اجتماعی	۳/۲۴۱	۳	۱/۰۸۰	۳/۱۷۱	۰/۰۲۶
	اقتصادی	۳/۴۴۶	۳	۱/۱۴۹	۲/۲۰۶	۰/۰۸۹
	فرهنگی	۹/۳۷۵	۳	۳/۱۲۵	۵/۸۲۳	۰/۰۰۱
	سیاسی	۶/۶۵۳	۳	۲/۲۸۴	۴/۷۰۸	۰/۰۰۳
سابقه	منزلت اجتماعی کل	۰/۰۳۲	۲	۰/۰۱۶	۰/۰۶۲	۰/۰۰۱
	سازمانی	۰/۲۸۷	۲	۰/۱۴۴	۰/۲۴۵	۰/۰۰۳
	فردی و اجتماعی	۰/۴۶۳	۲	۰/۲۳۲	۰/۶۸۰	۰/۰۰۷
	اقتصادی	۰/۴۵۸	۲	۰/۲۲۹	۰/۴۳۹	۰/۰۰۵
	فرهنگی	۲/۴۵۲	۲	۱/۲۲۹	۲/۲۸۴	۰/۰۲۴
	سیاسی	۰/۴۳۱	۲	۰/۲۱۵	۰/۴۴۴	۰/۰۰۵
مدرک سابقه خدمت	منزلت اجتماعی کل	۲/۶۵۹	۵	۰/۵۳۲	۲/۰۴۶	۰/۰۴۳
	سازمانی	۷/۹۴۳	۵	۱/۵۸۹	۲/۷۰۴	۰/۰۶۹
	فردی و اجتماعی	۴/۸۷۷	۵	۰/۹۷۵	۲/۸۶۳	۰/۰۷۳
	اقتصادی	۳/۳۹۳	۵	۰/۶۷۹	۱/۳۰۳	۰/۰۳۴
	فرهنگی	۲/۲۰۵	۵	۰/۴۴۱	۰/۸۲۲	۰/۰۲۲
	سیاسی	۵/۵۷۶	۵	۱/۱۱۵	۲/۲۹۹	۰/۰۵۹

طبق یافته‌های جدول ۵، از نظر مدرک تحصیلی، بین دیدگاه کتابداران در خصوص ابعاد منزلت اجتماعی تفاوتی معنادار وجود دارد. با بررسی دیدگاه کتابداران در خصوص ابعاد منزلت اجتماعی مشخص شد در ابعاد فردی و اجتماعی، فرهنگی و سیاسی تفاوتی معنادار وجود دارد و کتابدارانی که مدارک تحصیلی مختلف (کارדانی، کارشناسی، ارشد و دکتری) دارند دیدگاه متفاوتی نسبت به این ابعاد دارند در حالی که در دو بُعد سازمانی و اقتصادی تفاوتی معنادار ملاحظه نشده است. همچنین، یافته‌ها نشان می‌دهد از نظر سابقه (۱ تا ۱۰ سال، ۱۱ تا ۲۰ سال و

۲۱ به بالا)، کتابداران در خصوص منزلت اجتماعی و ابعاد پنج‌گانه آن دیدگاه متفاوتی داشتند و این تفاوت با توجه به سطح معناداری به دست آمده معنادار است. در خصوص تعامل بین مدرک تحصیلی و سابقه، یافته‌ها حاکی از آن است که بین دیدگاه کتابداران در نمره منزلت اجتماعی کل و ابعاد اقتصادی و فرهنگی تفاوتی معنادار ملاحظه می‌شود. این در حالی است که در ابعاد سازمانی، فردی و اجتماعی و سیاسی، تفاوتی معنادار بین دیدگاه کتابداران در تعامل مدرک و سابقه وجود ندارد.

فرضیه سوم: بین دیدگاه کتابداران در خصوص سرمایه اجتماعی از نظر متغیرهای جمعیت‌شناختی (مدرک تحصیلی و سابقه خدمت) تفاوتی معناداری وجود دارد.
برای آزمون این فرضیه، از آزمون مانووا و آنووا استفاده شد که نتایج آن در جدول ۶ آورده شده است.

جدول ۶. نتایج تحلیل مانووا برای مقایسه دیدگاه کتابداران در خصوص ابعاد سرمایه اجتماعی از نظر متغیرهای جمعیت‌شناختی (مدرک تحصیلی و سابقه خدمت)

متغیر مستقل	نام آزمون	مقدار	df فرضیه	df خطا	F	سطح معناداری
مدرک تحصیلی	اثر بیلابی	۰/۱۴۵	۱۲	۵۴۶	۲/۳۱۵	۰/۰۰۷
	لامبدای ویلکز	۰/۱۸۵۸	۱۲	۴۷۶/۵	۲/۳۵۸	۰/۰۰۶
	اثر هتلینگ	۰/۱۶۱	۱۲	۵۳۶	۰/۳۹۱	۰/۰۰۵
	بزرگترین ریشه روی	۰/۱۲۷	۴	۱۸۲	۵/۷۶۰	۰/۰۰۱
سابقه خدمت	اثر بیلابی	۰/۰۸۳	۸	۳۶۲	۱/۹۶۴	۰/۰۴۹
	لامبدای ویلکز	۰/۹۱۸	۸	۳۶۰	۱/۹۷۷	۰/۰۴۲
	اثر هتلینگ	۰/۰۸۹	۸	۳۵۸	۱/۹۹۰	۰/۰۴۷
	بزرگترین ریشه روی	۰/۰۷۸	۴	۱۸۱	۳/۵۳۳	۰/۰۰۸
مدرک «سابقه خدمت»	اثر بیلابی	۰/۲۷۲	۲۰	۷۳۲	۲/۶۷۴	۰/۰۰۱
	لامبدای ویلکز	۰/۷۵۰	۲۰	۵۹۷/۹	۲/۷۰۷	۰/۰۰۱
	اثر هتلینگ	۰/۳۰۴	۲۰	۷۱۴	۲/۷۱۲	۰/۰۰۱
	بزرگترین ریشه روی	۰/۱۴۹	۵	۱۸۳	۵/۴۴۸	۰/۰۰۱

بر اساس یافته‌های جدول ۶، سطوح معناداری F مشاهده شده در مورد گروه‌ها بیانگر آن است که حداقل در یکی از متغیرهای مورد بررسی تفاوتی معنادار بین دیدگاه کتابداران در خصوص سرمایه اجتماعی و ابعاد آن از نظر مدرک تحصیلی و سابقه وجود دارد. همچنین، بین دیدگاه کتابداران در خصوص سرمایه اجتماعی و ابعاد آن در تعامل مدرک تحصیلی و سابقه دیده می‌شود. با توجه به معنادار شدن تفاوت دیدگاه‌ها، به دنبال آن تحلیل واریانس یک‌طرفه انجام شد که نتایج آن در جدول ۷ آمده است.

جدول ۷. نتایج تحلیل واریانس دوطرفه برای سنجش تفاوت دیدگاه‌های به تفکیک ابعاد سرمایه اجتماعی

منبع	متغیرها	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	سطح معناداری
مدرک تحصیلی	سرمایه اجتماعی کل	۴/۹۳۴	۳	۱/۶۵۴	۲/۷۱۶	۰/۰۴۶
	ساختاری	۵/۱۵۰	۳	۱/۷۱۷	۲/۸۳۱	۰/۰۴۰
	شناختی	۰/۵۲۱	۳	۱/۵۰۷	۲/۱۷۶	۰/۰۹۲
	ارتباطی	۵/۱۲۸	۳	۱/۷۰۹	۲/۶۰۳	۰/۰۵۳
سابقه	سرمایه اجتماعی کل	۱/۱۷۳	۲	۰/۵۸۶	۰/۹۶۸	۰/۳۸۲
	ساختاری	۰/۷۶۲	۲	۰/۳۸۱	۰/۶۲۸	۰/۵۳۲
	شناختی	۱/۷۲۶	۲	۰/۸۶۳	۱/۲۴۶	۰/۲۹۰
	ارتباطی	۱/۳۱۰	۲	۰/۶۵۵	۰/۹۹۸	۰/۳۷۱
مدرک سابقه خدمت	سرمایه اجتماعی کل	۶/۳۵۹	۵	۱/۲۷۲	۲/۱۰۰	۰/۰۶۷
	ساختاری	۴/۰۴۱	۵	۰/۸۰۸	۱/۳۳۳	۰/۲۵۲
	شناختی	۶/۴۳۳	۵	۱/۲۸۷	۱/۸۵۷	۰/۱۰۴
	ارتباطی	۹/۰۰۱	۵	۱/۸۰۰	۲/۷۴۱	۰/۰۲۱

طبق یافته‌های جدول ۷، به لحاظ مدرک تحصیلی، بین دیدگاه کتابداران از نظر میانگین سرمایه اجتماعی تفاوت معناداری وجود دارد. با بررسی دیدگاه کتابداران در خصوص ابعاد سرمایه اجتماعی مشخص می‌شود در بُعد ساختاری تفاوتی معنادار وجود دارد و کتابدارانی که مدارک تحصیلی مختلف (کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری) دارند دیدگاه‌های متفاوتی نسبت به این بُعد دارند در حالی که در دو بُعد شناختی و ارتباطی تفاوتی معنادار ملاحظه نشد. همچنین، یافته‌ها نشان می‌دهد از نظر سابقه (۱ تا ۱۰ سال، ۱۱ تا ۲۰ سال و ۲۱ سال به بالا)، کتابداران در خصوص سرمایه اجتماعی و ابعاد سه گانه آن دیدگاه متفاوتی نداشتند. در خصوص تعامل بین مدرک تحصیلی و سابقه، یافته‌ها حاکی از آن است که بین دیدگاه کتابداران فقط در نمره بُعد ارتباطی سرمایه تفاوتی معنادار ملاحظه می‌شود و در نمره کل سرمایه اجتماعی و ابعاد ساختاری و شناختی آن تفاوتی معنادار ملاحظه نمی‌شود.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف سنجش روابط چندگانه بین ابعاد منزلت اجتماعی کتابداران و ابعاد ساختاری، شناختی، ارتباطی سرمایه اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی خوزستان انجام شده است. نتایج پژوهش حاکی از آن است که بین ابعاد پنج گانه منزلت اجتماعی (سازمانی، فردی و اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی) و ابعاد ساختاری، شناختی و ارتباطی سرمایه اجتماعی رابطه‌ای مثبت و معنادار وجود دارد؛ منزلت اجتماعی می‌تواند سرمایه

اجتماعی کتابداران را افزایش دهد و از طرف دیگر، داشتن سرمایه اجتماعی مطلوب مانند اعتماد میان همکاران، انجام کار مشارکتی، تقسیم کارها، ارتباط میان کتابداران، ارتباط مناسب با کاربران و مراجعه کنندگان، انجام سریع و با کیفیت کارها، ارائه خدمات مورد نیاز کاربران می‌تواند منزلت اجتماعی کتابداران را ارتقا ببخشد. از این رو، می‌توان گفت این ارتباط دوسویه هم در تقویت سرمایه اجتماعی کتابداران نقش آفرینی می‌کند هم منجر به رشد و توسعه منزلت اجتماعی کتابداران در سطح جامعه می‌شود. بنابراین، فرض‌های پژوهش حاضر مبنی بر وجود رابطه معنادار بین ابعاد منزلت اجتماعی کتابداران و ابعاد ساختاری، شناختی، ارتباطی سرمایه اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی خوزستان تأیید می‌شود. نتایج این پژوهش با یافته‌های پژوهش‌های حکیمی، طبسی و سوری نظامی (۱۳۹۵)، ستوده راد (۱۳۹۳) و غفاری و زکیانی (۱۳۹۸) هم‌سو و هماهنگ است.

سرمایه اجتماعی در کتابداران کتابخانه‌های عمومی ظرفیت اجتماعی برای تسهیل هماهنگی و همکاری در جامعه و گروه است و از این رو می‌توان گفت این ظرفیت می‌تواند در ارتقای منزلت اجتماعی کتابداران به کار گرفته شود و شأن، اعتبار و حرمت یک کتابدار در سطح جامعه را توسعه دهد. از آنجا که منزلت اجتماعی ارزشی است که جامعه برای یک نقش اجتماعی قائل می‌شود (شعبانی و موحدیان ۱۳۹۶)، می‌توان گفت سرمایه اجتماعی کتابداران می‌تواند این ارزش را برای نقش کتابدار در جامعه فراهم کرده و ارزش آفرینی کند. در اسناد بالادستی کتابخانه‌ها نیز تلاش برای ارتقای منزلت اجتماعی کتابداران به عنوان یکی از بندهای ده گانه در منشور اخلاقی کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران آورده شده و اهمیت آن مورد توجه قرار گرفته است. وسعت و شدت ارتباطات ایجاد شده توسط کتابدار در سطح جامعه و کاربران می‌تواند پلی به سوی منزلت آفرینی کتابداران در کتابخانه‌های عمومی و سطح جامعه باشد. به علاوه، استفاده از زبان مشترک، و داشتن بینش مشترک نسبت به اهداف و ارزش‌ها می‌تواند منزلت اجتماعی کتابداران در سطح جامعه را ارتقا ببخشد. اعتماد اجتماعی به افراد در ارتباط، هنجارها، روابط متقابل و تعیین هویت مشترک از دیگر ابعاد مورد توجه در سرمایه اجتماعی کتابداران است که رابطه‌ای مثبت و معنادار با ابعاد منزلت اجتماعی کتابداران کتابخانه‌های عمومی دارد. بنابراین، می‌توان چنین ادعا کرد که افزایش سرمایه اجتماعی در کتابخانه‌ها باعث ارتقای منزلت اجتماعی کتابداران کتابخانه‌های عمومی خوزستان می‌شود. کتابداران کتابخانه‌های عمومی خوزستان می‌توانند از طریق ارتقای سرمایه‌های اجتماعی به بالاترین درجه خدمت‌رسانی دست یابند؛ چرا که کیفیت خدمات ارائه شده از سوی کتابداران می‌تواند زمینه‌ساز ارائه خدمات بهتر و مفیدتری به مراجعان کتابخانه‌ها شود و از این طریق چون کتابدار فردی با مسئولیت، خلاق و با وجدان کاری شناخته خواهد شد منزلت اجتماعی کتابداران ارتقا یابد. اعتماد متقابل میان کتابداران، روابط شخصی و صمیمانه در سطح عالی، روابط دوستانه بسیار خوب در خارج از محیط کار، گذشت و فداکاری در میان کتابداران، مسئولیت‌پذیری، متعهد بودن، جدیت در کار، کار کردن بیشتر از وظیفه محوله، و در نظر گرفتن منافع کتابخانه در توسعه سرمایه اجتماعی مؤثرند و از طرفی این عوامل می‌توانند بر منزلت اجتماعی کتابداران تأثیر گذار باشند. افزایش سرمایه اجتماعی و در راستای آن ارتقای منزلت اجتماعی، باعث می‌شود کتابداری به عنوان شغلی مهم و ضروری در جامعه شناخته شود.

همچنین، نتایج پژوهش نشان داد بین دیدگاه کتابداران در خصوص منزلت اجتماعی و ابعاد آن در تعامل مدرک تحصیلی و سابقه تفاوتی معنادار وجود دارد. این نتیجه با یافته‌های خاصه و همکاران (۲۰۱۹) هم‌سو است. آنان نیز دریافتند بین دیدگاه کتابداران نسبت به جایگاه کتابداری و اطلاع‌رسانی از نظر سطح تحصیلات تفاوتی معنادار وجود دارد. از این رو، می‌توان گفت کتابدارانی که تحصیلات متفاوت دارند انتظارات متفاوتی از جامعه دارند و برای نمونه کتابداران دارای مدرک تحصیلی دکتری نسبت به دارندگان مدرک لیسانس حساسیت بالایی نسبت به دیده شدن در جامعه و داشتن منزلت اجتماعی مناسب دارند. در کنار این موارد، کتابدارانی که سابقه بالا دارند به دنبال منزلت اجتماعی بالا در جامعه هستند و از این منظر می‌توان این نتایج را توجیه کرد. همچنین، نتایج پژوهش نشان داد از نظر مدرک تحصیلی کتابداران، تفاوتی معنادار در میانگین سرمایه اجتماعی وجود دارد. بررسی زیر مؤلفه‌ها نیز نشان می‌دهد در بُعد ساختاری تفاوتی معنادار وجود دارد و کتابدارانی که مدارک تحصیلی مختلف (کاردانی،

کارشناسی، ارشد و دکتری) دارند دیدگاه متفاوتی نسبت به بُعد ساختار داشتند. در واقع، کتابداران دارای مدارک متفاوت نگاهی متفاوت نسبت به مشارکت در شبکه‌های اجتماعی دارند. برای نمونه، کتابداری که مدرک دکتری دارد نگاه متفاوتی به سرمایه اجتماعی نسبت به یک کتابدار دارای مدرک فوق‌دیپلم دارد. شبکه روابط، اعتماد، حس همکاری و هنجارهای اجتماعی موجب تسهیل فعالیت کتابدار در سطح جامعه می‌شود. به نظر می‌رسد رسیدن به درجات علمی بالاتر توان درک‌پذیری فرد را افزایش دهد. با توجه به نتایج پژوهش، پیشنهاد می‌شود به منظور ارتقای منزلت اجتماعی کتابداران کتابخانه‌های عمومی خوزستان و تغییر در فرهنگ عمومی جامعه، اقدامات آموزشی و تبلیغی در زمینه شغل کتابداری در دستور کار کتابخانه‌ها قرار گیرد. یکی از عوامل مرتبط با سرمایه اجتماعی و منزلت اجتماعی موضوع عدالت اجتماعی و سازمانی است و از این رو پیشنهاد می‌شود در سطح کلان مدیریت کتابخانه‌ها نسبت به همسان‌سازی حقوق و مزایای این قشر با شغل‌های پرطرفدار جامعه اقدام شود. اشاعه فرهنگ کتاب و کتاب‌خوانی در کشور یکی از موضوعات قابل‌بحث در سال‌های اخیر در کشور ایران است و میزان اندک مطالعه در ایرانیان سبب شده است میزان حضور در کتابخانه‌ها نیز چشمگیر نباشد و از این رو جامعه به منظور ارتقای منزلت اجتماعی کتابداران بایستی خدمات ارائه‌شده توسط کتابخانه‌ها را در اولویت‌های اساسی زندگی قرار دهد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

- اسکینز، بی. اف. اسکینر (۱۳۹۱). فراسوی آزادی شأن. ترجمه علی اکبر سیف. تهران: انتشارات دوران.
- بابالحوائجی، فهیمه؛ وزمانی راد، نسترن (۱۳۹۳). بررسی میزان سرمایه اجتماعی و شاخص های آن در کتابخانه های دانشگاهی تابع وزارت علوم مستقر در شهر تهران. فصلنامه دانش شناسی، ۱(۱۷)، ۴۲-۵۱.
- تامپسون، جیمز (۱۳۸۱). تاریخ اصول کتابداری. ترجمه محمود حقیقی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- جعفری، ناهید؛ ناخدا، مریم؛ و فدایی، غلامرضا (۱۳۹۴). بررسی تطبیقی میزان سرمایه اجتماعی در کتابخانه های دانشگاهی: مقایسه کتابخانه های دانشگاه تهران با دانشگاه شریف. تحقیقات کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاهی، ۱۳(۲)، ۱۸۹-۱۶۹.
- حکیمی، رضا؛ طبسی، محمد علی؛ و سوری نظامی، زهره (۱۳۹۵). بررسی پایگاه اجتماعی کتابداران و راهکارهایی برای ارتقاء منزلت آنها (مطالعه موردی: کتابداران کتابخانه های جنوب شرق ایران). تحقیقات اطلاع رسانی و کتابخانه های عمومی، ۲۲(۱)، ۱۷۲-۱۵۹.
- دینانی، محمدحسین؛ پریخ، مهری؛ و محمودی، حسن (۱۳۹۰). بررسی مقایسه ای وضعیت سرمایه اجتماعی در کتابخانه های دانشگاهی (مطالعه موردی: کتابخانه های دانشگاه فردوسی و علوم پزشکی مشهد). فصلنامه کتابداری و اطلاع رسانی، ۱۴(۴)، ۹۱-۱۱۷.
- زرمهر، فاطمه؛ منصوری، علی؛ و کاظمی، مرجان (۱۳۹۸). بررسی سرمایه اجتماعی نهاد کتابخانه های عمومی با استفاده از تحلیل شبکه اجتماعی ارتباطات علمی کارکنان این سازمان. مطالعات کتابداری و علم اطلاعات، ۱۲(۲). doi: 10.22055/slis.2019.25580.1477
- ستوده راد، دانش (۱۳۹۳). شناسایی عوامل مؤثر بر ارتقاء منزلت اجتماعی کتابداران و توسعه سرمایه اجتماعی در کتابخانه های دانشگاهی همدان. دانشگاه خوارزمی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، گروه علم اطلاعات و دانش شناسی.
- شعبانی، احمد؛ و موحدیان، قاسم (۱۳۹۶). شناسایی عوامل اثرگذار بر منزلت اجتماعی حرفه کتابداری. تحقیقات اطلاع رسانی و کتابخانه های عمومی، ۲۳(۲)، ۱۴۹-۱۷۲.
- صیادی فر، سمیه؛ و فراشباشی آستانه، محبوبه (۱۳۸۵). جایگاه اجتماعی کتابداران: چالش ها و راهکارها. مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، ۱، ۷۳-۹۰.
- عزیززاده، ابراهیم؛ و رضایی، علی محمد (۱۳۸۸). بررسی منزلت اجتماعی حرفه معلمی (دبیر دبیرستان و آموزگار دبستان) و تغییرات آن در طول سه دهه گذشته. نوآوری های آموزشی، ۸(۳)، ۷-۲۶.
- غفاری، سعید؛ و زکیانی، شعله (۱۳۹۸). بررسی ارتباط بین سرمایه اجتماعی و منزلت اجتماعی کتابداران مطالعه موردی: کتابخانه دانشگاه پیام نور قم. نخستین کنفرانس ملی علوم انسانی و توسعه شیراز.
- فدایی، غلامرضا؛ فیروزآبادی، سید احمد؛ و ابراهیمی، رحمان (۱۳۹۱). نقش کتابخانه های عمومی در افزایش سرمایه اجتماعی: مطالعه موردی شهر تهران. تحقیقات اطلاع رسانی و کتابخانه های عمومی، ۱۸(۲)، ۱۹۷-۲۱۵.
- کاظمی پور، شهلا (۱۳۸۳). نگرش مردم درباره منزلت مشاغل در ایران و ارزیابی میزان ارتباط آن با ویژگی های اجتماعی اقتصادی افزا. تهران: مؤسسه کار و تأمین اجتماعی.
- مرادزاده، سارا (۱۳۹۴). بررسی منزلت اجتماعی کتابداران دانشگاهی از منظر دانشگاهیان. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه خوارزمی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، گروه علم اطلاعات و دانش شناسی.
- مهدوی، محمد صادق؛ و ظهیری، هوشنگ (۱۳۹۰). نقش سرمایه اجتماعی درون خانواده بر سبک اجتماعی شدن فرزندان. مطالعات توسعه اجتماعی ایران، ۳(۳)، ۵۱-۶۶.
- نهاد کتابخانه های عمومی کشور (۱۳۹۴). گزارش کتابخانه های عمومی کشور در پایان فروردین ماه ۱۳۹۴ (کتابخانه های نهادی-مشارکتی و مستقل). تهران: نهاد کتابخانه های عمومی کشور، اداره کل برنامه ریزی و ارزیابی، اداره آمار.
- نوروزی، معصومه (۱۳۹۱). بررسی میزان تأثیر انجمن علمی کتابداری و اطلاع رسانی در تشکیل و تقویت سرمایه اجتماعی در میان کتابداران. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه خوارزمی.
- نیک گهر، عبدالحسین (۱۳۷۳). مبانی جامعه شناسی. تهران: انتشارات توتیا.

References

- Alansari, H. A. (2011). Career Choice, Satisfaction, and Perceptions about their Professional Image: A Study of Kuwaiti Librarians. *Library Review*, 60 (7), 575-587 .
- Alizadeh, I. & Rezaei, A. M. (2009). Assessing the social status of the teaching profession (high school teacher and primary school teacher) and its changes over the past three decades. *Educational Innovations*, 8 (29), 26-7. (in Persian)
- Babal Hawaiji, F., & Zamani Rad, N. (2014). Investigating the amount of social capital and its indicators in university libraries under the Ministry of Science located in Tehran. *Journal of Library and Information Sciences and Information Technology*, 7 (24) 42-51. (in Persian)
- Bandy, A. (2003). Best investment: the modern public library as social capital. Presented at the AGM of Friends of libraries Australia (FOLA) *Altona Victoria*, 27 August.

- Bourdieu, P. (1986). "The Forms of Capital". In J.G. Richardson (ed). *Handbook of Theory and Research for the sociology of Education*, New York: Landon: Greenwood Press.
- Chen, T. T., & Ke, H. R. (2017). Public library as a place and breeding ground of social capital: A case of Singang Library. *Malaysian Journal of Library & Information Science*, 22(1), 45-58.
- Cox, E., Swinbourne, K., Pip, C., & Laing, S. (2000). *A safe place to go: libraries and social capital*. Sydney: university of Technology, Sydney, and the state library of new south wales.
- Dayani, M., Parikh, M., & Mahmoudi, H. (2014). Comparative study of social capital status in university libraries (Case study: Ferdowsi University and Mashhad University of Medical Sciences libraries). *Journal of Library and Information Science*, 56 (4), 117-91. (in Persian)
- De Vinney, G. (1987). *The 1965-1974 Faculty Status Movement as a Professionalization Effort with Social Movement Characteristics: A Case Study of the State University of New York*. Buffalo: State University of New York.
- Downs, R. B. (1946). Academic Status for University Librarians: A New Approach. *College and Research Libraries*, 7 (1), 6-26.
- Fadai, G., Firoozabadi, S. A., & Ebrahimi, R. (2012). The Role of Public Libraries in Increasing Social Capital: A Case Study of Tehran. *Information Research and Public Libraries*, 18 (2), 215-197. (in Persian)
- Ghaffari, S., & Zakiani, S. (2019). Investigating the relationship between social capital and social status of librarians Case study: Qom Payame Noor University Library. *The first national conference of humanities and development of Shiraz*. (in Persian)
- Hakimi, R., Tabasi, M., & Soorinezami, Z. (2015). Investigating the social status of librarians and strategies to improve their status (Case study: Librarians of libraries in southeastern Iran). *Information Research and Public Libraries*, 22 (1), 172-159. (in Persian)
- Institution of Public Libraries of the country (2016). *Report of the country's public libraries at the end of April 2015 (institutional-participatory and independent libraries)*. Tehran: Public Libraries Foundation, General Office of Planning and Evaluation, Statistical Office. (in Persian)
- Jafari, N., Nakhoda, M., & Fadaei, G. (2015). A Comparative Study of Social Capital in University Libraries: A Comparison of University of Tehran Libraries with Sharif University. *Library and Information Research*, 49 (2), 189-169. (in Persian)
- Jahson, C. A. (2012). How do public libraries create social capital? An analysis of interactions between library staff and patrons. *Library & Information Science Research* 34: 52-62
- Kazemipour, SH. (2002). *People's attitude about the status of jobs in Iran and evaluating its relationship with the socio-economic characteristics of maple*. Tehran: Institute of Labor and Social Security. (in Persian)
- Khasseh, A. A., Azimi, M., & Ghazizadeh, H. (2019). A Survey on the Social Status of the Library and Information Science Profession (Case Study: Librarians of Public Libraries of Guilan Province, Iran). *Library Philosophy and Practice*, 1-8.
- Mahdavi, M., & Zahiri, H. (1390). The role of social capital within the family on the socialization style of children. *Social Development Studies of Iran*, 3 (3). 66-51. (in Persian)
- Mc Crady, J. J. C. (1986). *Professional Status and Librarianship: A Study of the Professions and the Process of Social Exchange*. PhD Theses, University of Southern California, United States, California. Retrieved November 10, 2014, from: <http://search.proquest.com.proxy.iknito.com/docview/303518192?accountid=46135>
- Miller, J. (2014). A comparative study of public libraries in Edinburgh and Copenhagen and their potential for social capital creation. *Libri*, 64 (4), 316-326.
- Moradzadeh, S. (2015). *A study of the social status of academic librarians from the perspective of academics*. Master Thesis, Kharazmi University, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Department of Information Science and Knowledge. (in Persian)
- Nik Gohar, A. H. (1994). *Principles of Sociology*. Tehran: Totia Publications.
- Nowruzi, M. (2012). *Investigating the effect of the Scientific Association of Library and Information Science on the formation and strengthening of social capital among librarians*. Master Thesis, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Kharazmi University. (in Persian)
- O'Connor, L. G. (2006). *Librarians' Professional Struggles in the Information Age: A Critical*

analysis of Information Literacy. PhD Theses, Kent State University, United States, Ohio. Retrieved September, 5, 2014, from: <http://search.proquest.com.proxy.iknito.com/docview/305316210?accountid=46135>

- Russian Library Association (2012). *The Code of Ethics for Russian Librarian*.
- Shabani, A., & Movahedian, G. (2018). Identifying the factors affecting the social status of the librarianship profession. *Information Research and Public Libraries*, 23 (2), 172-149. (in Persian)
- Shiflett, O. L. (1981). *Origins of American Academic Librarianship*. Norwood, New Jersey: Ablex Publishing.
- Siyadifar, S., & Farashbashi Astandeh, M. (2006). Librarians' social status: Challenges and solutions. *National Library and Information Organization Studies*, 1, 90-73. (in Persian)
- Skinner, B.F. (2012). *Beyond the freedom of dignity*. Translated by Ali Akbar Seif. Tehran: Doran Publications. (in Persian)
- Sotoudeh Rad, D. (2015). *Identifying the effective factors on promoting the social status of librarians and developing social capital in Hamedan university libraries*. Kharazmi University, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Department of Information Science and Knowledge. [in Persian]
- Svendsen, G. L. H. (2013). Public Libraries as Breeding Grounds for Bonding, Bridging and Institutional Social Capital: The Case of Branch Libraries in Rural Denmark. *Sociologia ruralis*, 53(1), 52-73.
- Thompson, J. (2002). *History of the principles of librarianship*. Translated by Mahmoud Haghghi. Tehran: University Publishing Center. (in Persian)
- Vårheim, A. (2009). Public libraries: places creating social capital? *Library Hi Tech*, 27(3), 372-381. doi:10.1108/07378830910988504
- Varheim, A., Steinmo, S., & Ide, E. (2008). Do libraries matter? Public libraries and the creation of social capital. *Journal of Documentation*, 64 (6), 877- 892.
- Vassilakaki, E., & Moniarou, V. (2014). Identifying the Prevailing Images in Library and Information Science Profession: Is the Landscape Changing?. *New Library World*, 115 (7/8), 355-375.
- Zarmehr, F., Mansoori, A., & Kazemi, M. (2019). Investigating the social capital of the public library institution using the analysis of the social network of scientific communication of the employees of this organization. *Library and Information Science Studies*, 12(2). doi: 10.22055/slis.2019.25580.1477. (in Persian)